

[Johs. Christiansen.]

Så vidt er offentligheden, omend meget ufuldkomment, blevet oplyst om en af kærnefysikkens mørke sider. Offentligheden må få det indtryk, at man her beskæftiger sig med en udviklingsproces af dybere alvor og af mere skæbnesvangre konsekvenser end i noget tidligere afsnit af menneskehedens historie, og man forstår, at mange derfor stiller sig det spørgsmål: Bærer det, hvis disse brintbombsprængninger fortsættes, mod en karikatur af det, vi forstår ved liv, eventuelt mod alt livs udslættelse?

Videnskaben kan — og med god ret — sige, at på dette spørgsmål må statsmændene give svaret; men den internationale kontrol med atomvåbenfabrikationen, som længe har stået på dagsordenen, lader stadig vente på sig. Det er derfor mere end forståeligt, at den menneskelige frygt vokser for hver gang, en ny atomsprængning foretages. Samtidig vokser imidlertid også, synes det mig, nødvendigheden af, at menneskene gennem en forstandigt tilrettelagt oplysning gøres fortrolige med, hvad det er for kræfter, der udløses ved disse sprængninger, og om arten og rækkevidden af de virkninger, de måtte indebære.

Her kan en fortsat mørklægning efter min og manges opfattelse ikke være rimelig. Vi lever i en tid af angst og uro. Jeg er bange, råbte allerede for flere år siden den amerikanske videnskabsmand professor Urey. Siden er atomvidenskaben gået frem med stormskridt, den har givet os brintbomben. Med desto større styrke melder derfor også kravet sig om, at vore myndigheder giver befolkningen så god og så fyldestgørende oplysning om angstens kilder, som det står i deres magt at give.

Jeg føler mig nemlig forvisset om, at en sådan oplysning ville kunne bidrage meget til at fjerne i hvert fald en del af denne angst, som ufuldstændige, sensationelt opsatte beretninger har skabt, og jeg afventer med den mest alvorlige interesse det svar, ministeren har at give på mit spørgsmål.

Forsvarsministeren (*Rasmus Hansen*):

Det ærede medlem hr. Johs. Christiansen har anmodet mig om at oplyse årsagen til, at målingerne af radioaktiviteten her i landet mørklægges eller, som det ærede medlem udtrykte sig, hemmeligholdes. Hertil kan jeg med det samme svare, at jeg ikke har givet nogen ordre til hemmeligholdelse af disse oplysninger, og at forsvaret for så vidt ikke har hemmeligholdt disse oplysninger, men har videregivet resultatet af målingerne til de interesserede civile myndigheder, civilforsvarsstyrelsen og sundhedsstyrelsen.

Når man ikke hidtil har ønsket disse oplysninger videregivet til offentligheden, skyldes det, at man måtte have sikkerhed for, at målingsresultaterne giver et rigtigt billede af forholdene, og til belysning af denne side af sagen kan jeg oplyse, at den etablerede målingstjeneste og det hertil nødvendige apparatur gennem længere tid har været under udvikling og gennemprøvning ved en af forsvarets institutioner, og at tjenesten nu synes at virke så sikkert, at der ikke skulle være noget til hinder for at videregive dens resultater.

Hvorledes og under hvilken form man bør lade sådanne meddelelser udgå til offentligheden, er der endnu ikke truffet endelig bestemmelse om, men efter de drøftelser, der har fundet sted med indenrigsministeriet, civilforsvarsstyrelsen og sundhedsstyrelsen, vil det blive overdraget sundhedsstyrelsen at orientere offentligheden.

Jeg kan endelig oplyse, at de foretagne målinger til konstatering af eventuelle ændringer i luftens readioaktivitet ikke giver grundlag for det skræmmebillede, som det ærede medlem hr. Johs. Christiansen nys omtalte, men har givet til resultat, at radioaktiviteten i den sidste halvdel af november måned dette år har vist sig at være nogle gange større end den sædvanlige og synes at stamme fra en atomeksplosion, der formentlig har fundet sted i første halvdel af november, men at forøgelsen